

Satranç

A y b a r K a r a ç a y

Fair Play = Hakşinaslık

Kenan Onuk 1954-2005

hep. Genç bir TRT mensubu spor anlayışımızı nasıl da etkilemiş.

Bisikletçi Erika Salumäe 1988 Seul'de Sovyetler Birliği adına olimpiyat altını kazanmıştı ama bağımsızlık kazanan ülkesi Estonya için şimdi 1992 Barselona'da da istiyordu bunu. 30 yaşındaki Salumäe hurda bir bisiklet ve döktü lastiklerle elemeleri zar zor geçerken ancak 7. sıradaydı. Ama Olimpiyat ruhu imdada yetişti: Avustralya takımının mekanikerleri Erika'nın bisikletini elden geçirdiler ve ödünç lastikler verdiler. Bu övgüye değer yardımla Salumäe birinci oldu ve Estonya'nın ilk olimpiyat altınını kazandı.

1936 Berlin'in yıldızı hiç şüphesi Jesse Owens olmuştu. 100, 200, 4x100 ve uzun atlamada 4 altın madalya... Ama uzun atlamadaki madalya kolay gelmedi. İlk iki atlayışı faullüydü ki aslında ilki sadece ısınma atlayışı olmasına rağmen Alman hakemler geçerli bir faullü atlayış olarak saydılar. Strese giren Owens elenme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. O sırada uzun boylu biri Owens'ı kenara çekti: "Haydi sen bunu gözü kapalı bile becerebilirsin, biraz daha geriden koş ve hiç riske atma çizginin gerisinden zıpla." Owens tavsiyeyi dinledi ve böylece elemeleri geçebildi devamında da altını kazandı. Owens'ı kenara çekip tavsiye veren kişi en büyük rakibi Alman atlet Luz Long'dan başkası değildi. Owens'ın birinciliğini kutlayan ilk kişi de Long olmuştu. Birbirlerini bir daha hiç görmediler, Long II. Dünya Savaşı'nda öldü. Owens 1980'de 66 yaşında, 35 yıllık sigara tiryakiliği sonucu akciğer kanserinden öldü. Owens'ın birinciliğini alkışlayan Alman seyircilerin torunları 1984'de Berlin'deki bir sokağa onun adını verdiler. Owens "Bütün madalya ve kupalarımı eritseniz, o an Luz Long için duyduğum 24 karatlık dostluk hislerinin levhası bile olmaz" demiştir.

Emanuel Lasker, 1909 St. Petersburg turnuvasının ilk turuna 30 dakika gecikir. 5 yıldır turnuvalarda oynamayan rakibine karşı haksız bir avantaj elde etmek istemeyen Karl Schlechter zamanı eşitleyinceye kadar bahçede dolaşır. Bir piyade öne geçen Lasker zaman sıkışması yüzünden bu avantajını değerlendiremeyince oyun 65 hamlede berabere biter. Schlechter bütün zamanların en centilmen satranççılarından biri kabul edilmektedir.

Dünya Şampiyonlarından Mikhail Tal adeta bir masal kahramanıydı. Genç yaşta hızlı bir yükseliş, benzersiz oyun stili ve başından geçen inanılmaz olaylar nedeniyle kendisine "Riga Sihirbazı" deniyordu. Ama sonra sağlık sorunlarıyla mücadele etmek zorunda kaldı hep. Botvinnik, Tal için "Eğer sistema-

Karl Schlechter ve Emanuel Lasker

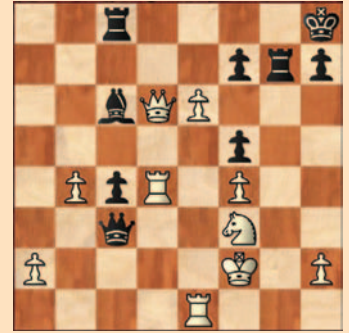
Mikhail Tal

tiği olsaydı karşısında kimse duramazdı" demişti. Ama Vasiukov'un görüşü farklı: "Tal olduğu gibi varolabilirdi, başka bir şeye dönüşmesi düşünülemez. Ağır hastalıklarına rağmen satranç onu hayata bağlamış ve daha uzun yaşamasını sağlamıştır." Son yıllarında Tal'in nasıl göründüğü bir büyükustaya soran bir kişi şu cevabı alır: "Büyükbabası yaşasaydı nasıl görünürse öyle görünüyor." Turnuvalarda bazen acılar içinde kıvrandığı belli oluyordu. Bir turnuvanın son turunda Vasiukov ile eşleşirler, Vasiukov kazanırsa dereceye girecektir. Tal'in durumu kötüdür partiden önce Vasiukov'a "Kazanca mı oynayacaksınız?" diye sorar, Vasiukov hiç tereddütsüz "Hayır!" der ve birkaç hamlede berabere bırakırlar. Vasiukov ekliyor: "Normal şartlar altında ikimiz de kazanca oynardık elbet, ama o hasta halinde bile kazanca oynamasız Tal'dir bu ne yapacağı belli olmaz." Tal'in son partisi bunu gösteriyor: Tal'in hasta halini gören genç rakibi beraberlik teklifini reddeder ama beyazlarla oynayan sihirbaz son numarasını yapar.

1.Ag5! Kg5 [1..fe6 2.Ve5] **2.Ve5! Kg7 3.Kd8 Rd8 4.Vc3 4.f6 5.e7 Ka8 6.Vf6 Fe4 7.Kg1 Ka2 8.Şe1 1-0** Oyunu kazanan Tal birkaç saat sonra ölür.

Şampiyon Eczacıbaşı

Sıra	Takımlar	+	=	-	P	M
1	Istanbul Eczacıbaşı S.K.	19	0	0	128½	37
2	Marmaris Bel.S.K.	18	0	1	112½	35
3	Beşiktaş Jimnastik K.	17	0	2	108	33
4	Tarsus Zeka Satranç S.K.	14	1	4	90	28
5	İTÜ S.K.	13	2	4	93	27
6	Antalya Çallı S.K.	12	0	7	75½	23
7	Yalova Bel.S.K.	10	1	8	63	20
8	Denizli Fr Bakır S.K.	9	2	8	64	19
9	TED Ankara Kolejliler SK	7	4	8	73½	17
10	Konya Selçuk Üni. S.K.	7	3	9	71	16
11	Bursa Tophane E.M.L. SK	7	3	9	66½	16
12	Samsun B.Şehir Bel.S.K.	7	3	9	63½	16
13	Antalya Deniz Gençlik S.K.	8	1	10	62½	16
14	Karşıyaka Bel.S.K.	8	1	10	58	16
15	Siirt Gençlik S.K.	6	2	11	60½	13
16	Antalya Sağlık Spor K.	5	2	12	55	11
17	Antakya Bel.S.K.	5	1	13	56	10
18	Ankara Çankaya Bel. S.K.	4	0	15	42½	7
19	Diyarbakır Gençlik S.K.	1	0	18	24½	1

Lig sona erdi ve Eczacıbaşı 3. kez üst üste şampiyon olurken tüm maçlarını kazandı. Ama Marmaris ve Beşiktaş gelecek sene şampiyonu çok zorlayacak gibi görünüyor.

Başarıda en önemli etken oyuncu seçimlerini doğru yapan yöneticilerin de usta satranççılar olmasından kaynaklanıyor. Birkaç sene önce Şahriyar Memedyarov Eczacıbaşı'na kazandırıldığında pek tanınması bir oyuncu değildi, bugün tüm satranç dünyası onu ve başarılarını biliyor. Peki genç Barış Esen'in Polonya'daki Bireysel Avrupa Şampiyonası'nda IM unvanı alacağı kimin aklına gelirdi?

Esen-Winants [E33] 2005 Varşova 1.d4 Af6 2.c4 e6 3.Ac3 Fb4 4.Vc2 Ac6 5.Af3 d6 6.Fd2 0-0 7.a3 Fc3 8.Fc3 Ke8 9.g3 a5 [9..e5 10.de5 de5 **A**] 11.Kd1 Ve7 12.Fg2 e4 13.Ag5 Ff5 14.0-0 (14.Vb3 b6 15.0-0 Ae5); **B**] 11.Fg2 11..Ve7 (11..Fg4) 12.b4 e4 13.Ad4 Ae5 14.c5] **10.Fg2 e5 11.d5** [11.de5 de5 12.0-0 Ve7 13.b3 Fd7 (13..Vc5; 13..Fg4)] **11.Ae7 12.e4 c6** [12..Ag6 13.b3; 12..a4 13.Ah4 (13.0-0-0?); 12..Fd7 13.0-0 (13.Ah4); 12..Fg4 13.Ah4 (13.0-0; 13.Ad2)] **13.0-0** [13.dc6 bc6 14.Kd1 (14.c5 Ag6 15.cd6 Vd6 16.0-0) 14..Ag6 15.0-0] **13.b5** [13..cd5 14.cd5 (14.ed5 b5) 14..Fd7] **14.cd6 bc4 15.Ad2 Ac6 16.Ac4 Vc7** [16..Fa6 17.b3 Kb8 (17..Fc4 18.bc4 Vc7 19.Vd3) 18.Kfd1 Fc4 19.bc4 Vb6 20.Va4 Vc5 21.Kd3] **17.Kfd1 Kd8 18.Kac1 Fg4 19.Kd2 Fe6 20.Ae3 Vb7 21.Kd3 a4 22.Vd2 Vb8 23.f4!** [23..Af5 Ae8 (23..Ff5 24.ef5 d5 25.Fd5 Ad5 26.Kd5; 23..h6 24.Kd6) 24.f4 Vb6 (24..Vb5 25.Ve3; 24..f6 25.Vf2; 24..Va7 25.Vf2; 24..Fc4 25.Ke3 Fe6 26.Vf2; 24..Vb7 25.Şh1) 25.Vf2 (25..Şh1 Kac8 26.Vd1 Şh8) 25..Va6; 23..Şh1 Vb5 24.f4 Kac8] **23.Vb6 24.Şh1** [24.Vf2 Kac8] **24..Kac8 25.Ke1 Vc5 26.Kf1 h6!** **27.Ad5! Fd5** [27..Ae8 28.Vf2 (28.Kd1); 27..Ah7 28.Kc1] **28.ed5 Ad4** [28..e4 29.Ff6! ed3 30.Kc1! (30.Fd8 Ad8 31.Vd3) 30..Vc1 (30..Va5 31.Fc3) 31.Vc1 Ad4 32.Vd1 g6 33.Ff1] **29.fe5! de5 30.Fd4 ed4 31.Kd4 Vb5** [31..Vc2 32.d6] **32.Kf6!! g6 33.Kg4 Şf8 34.Vh6 Şe7 35.Ke4 Şd7 36.Fh3 Şe7 37.Vf4 Kd6 38.Kc4 1-0**

